

Demografiendringene i Norge

Ulf Andersen
Statistiksjeff // Nav

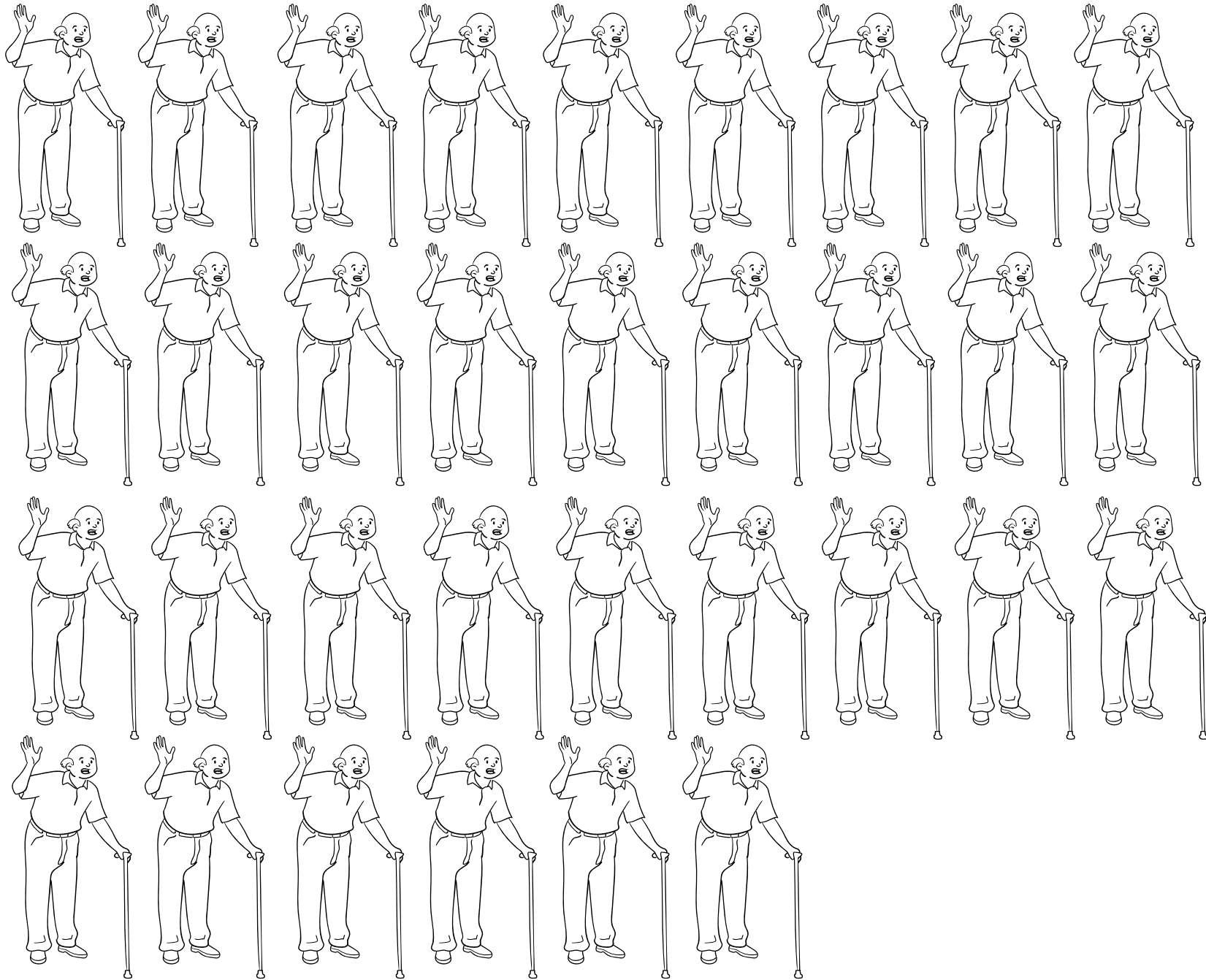

Norge står foran
tidenes
samfunnsutfordring

For **hvert ekstra barn i barnehagealder (1-5 år)**
Norge får i 2050...

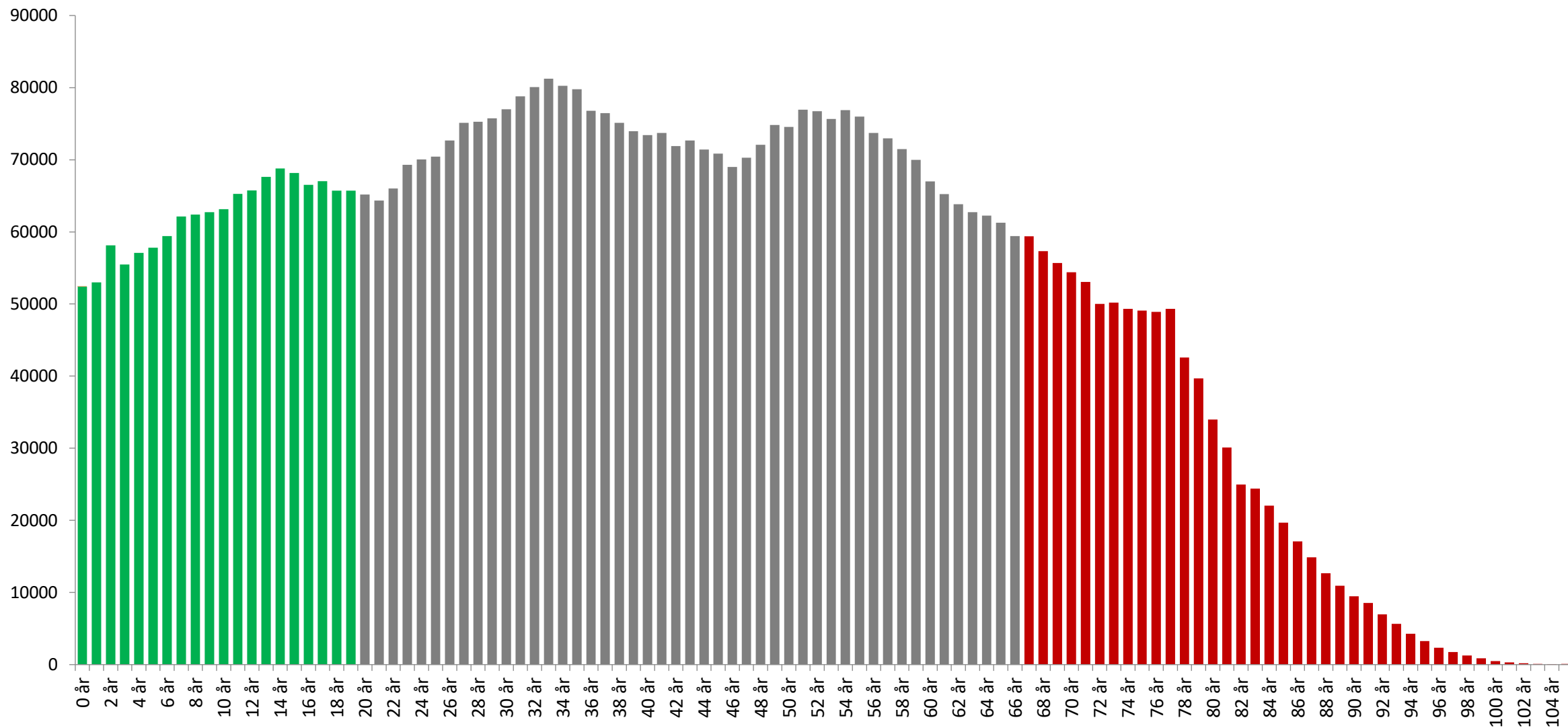

...får vi **33 seniorer**
som er 80 år og eldre

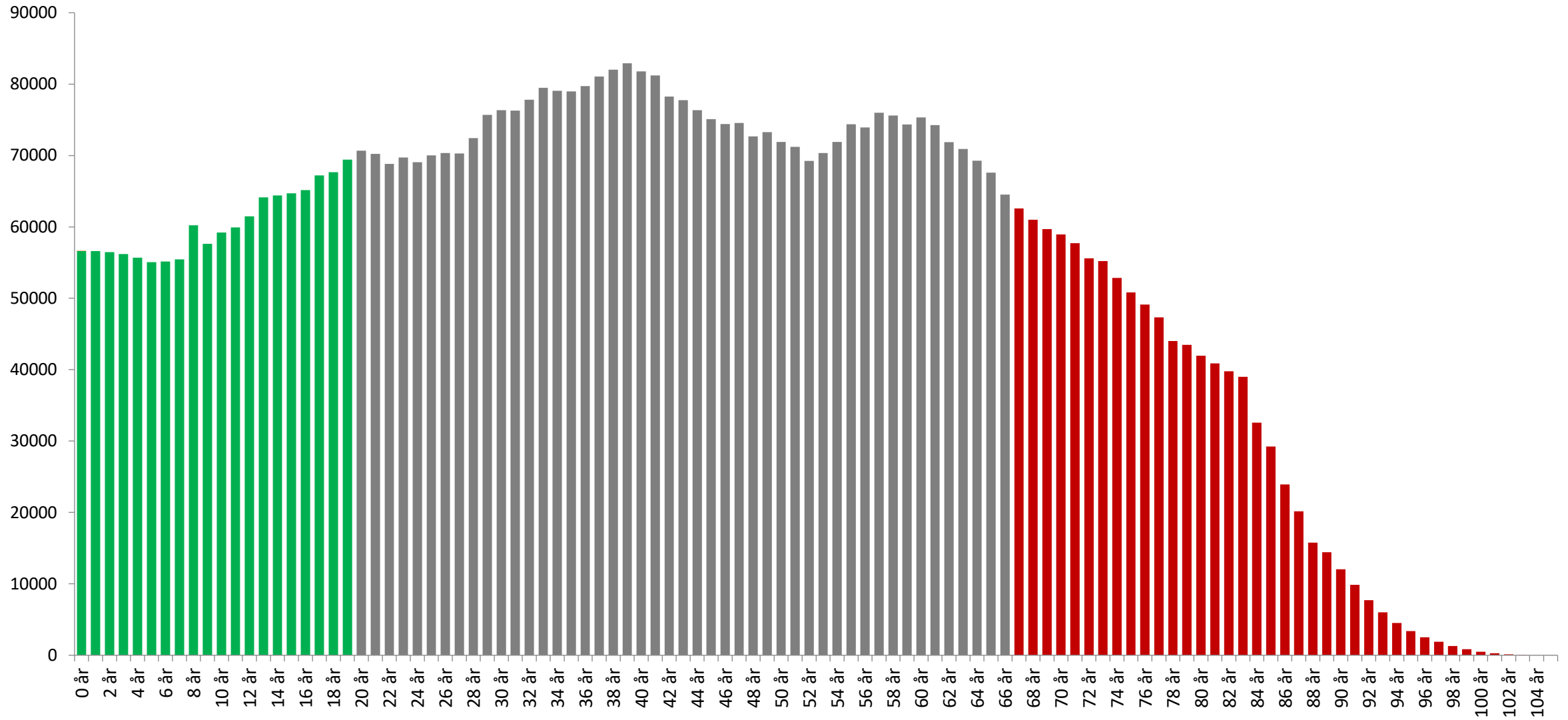
Befolkningen i Norge

2024

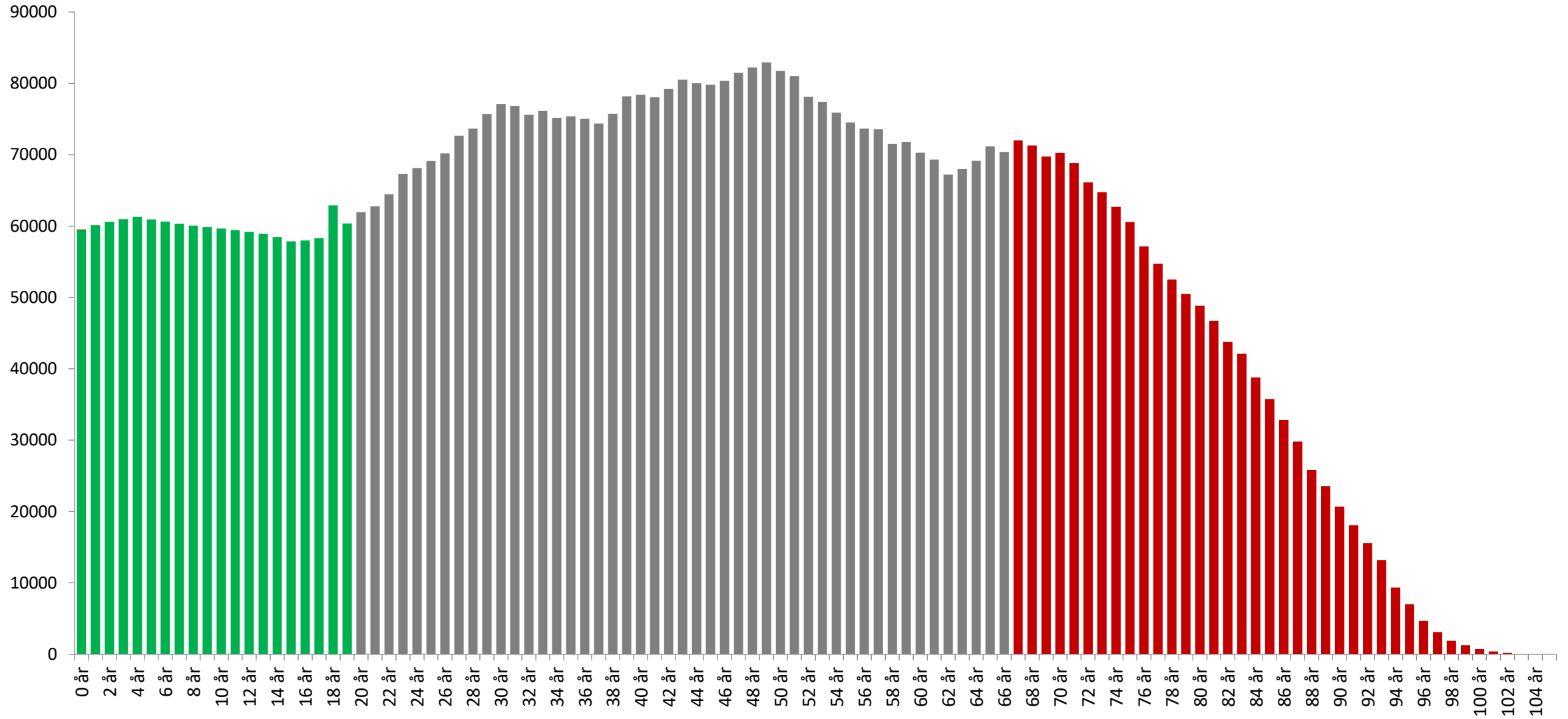
Befolkningen i Norge

2030

Befolkningen i Norge

2040

Befolkningen i Norge

Andel 20-66 år:

57%

(61% i 2024)

2050

Andel <20 år:

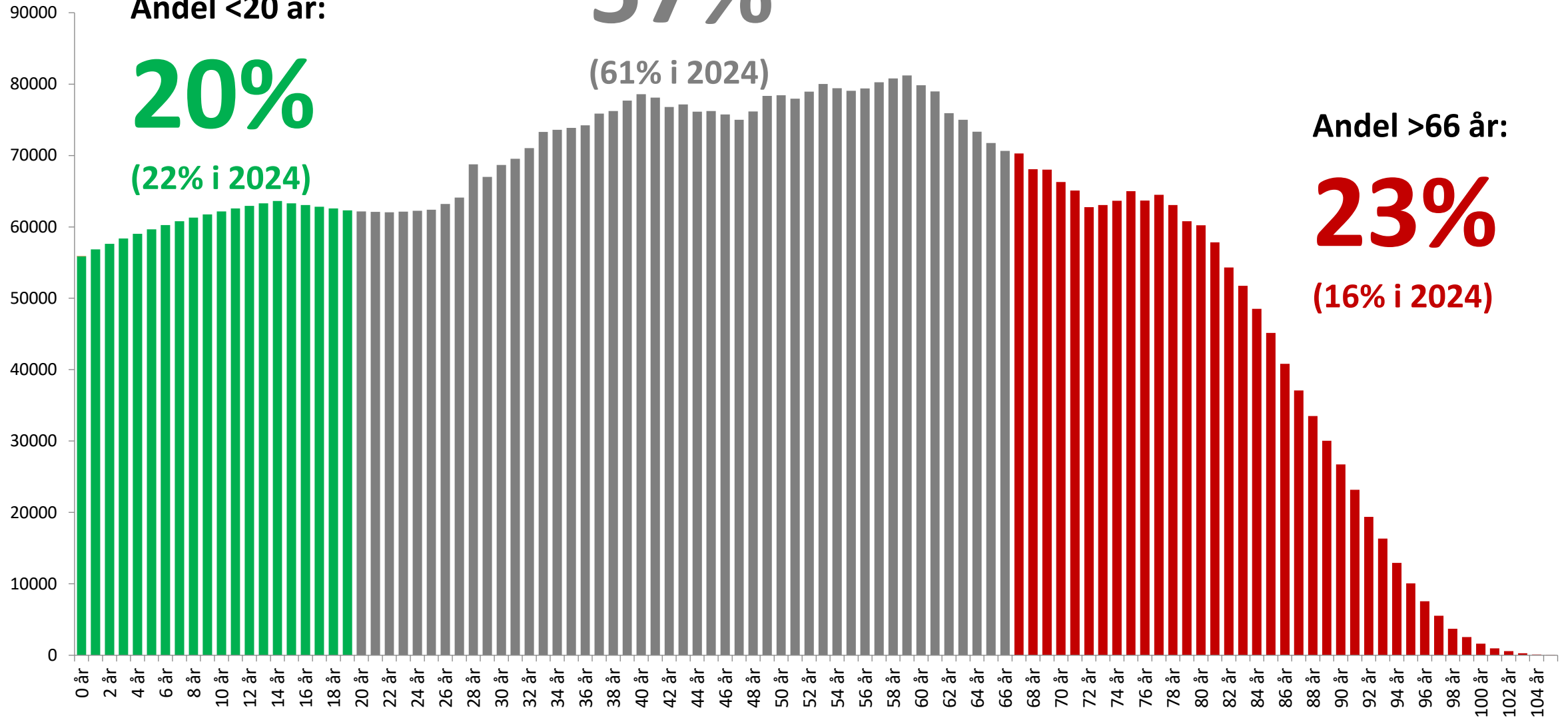
20%

(22% i 2024)

Andel >66 år:

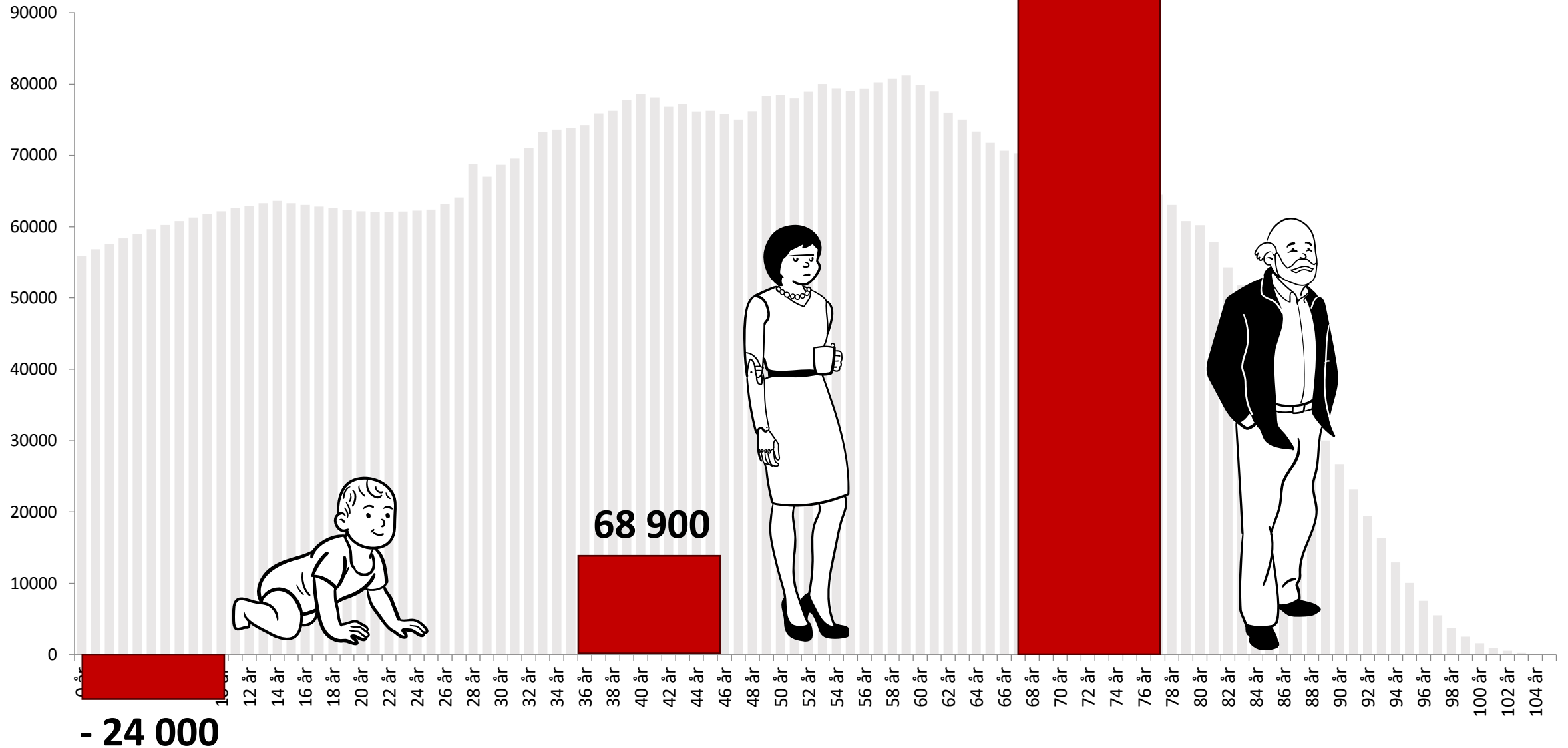
23%

(16% i 2024)

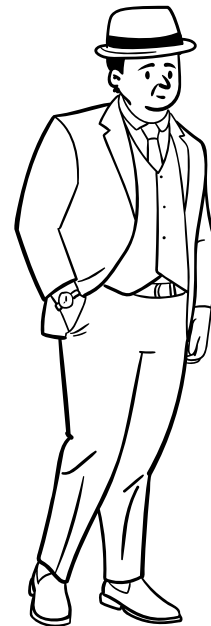
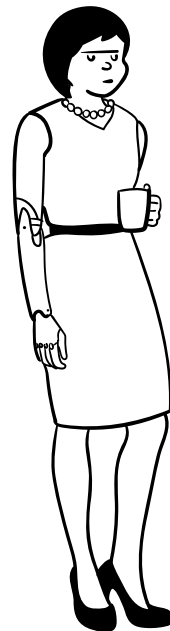
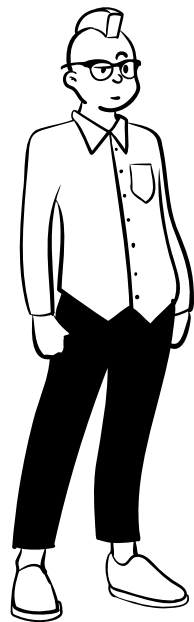

Befolkningen i Norge

2050

I dag:

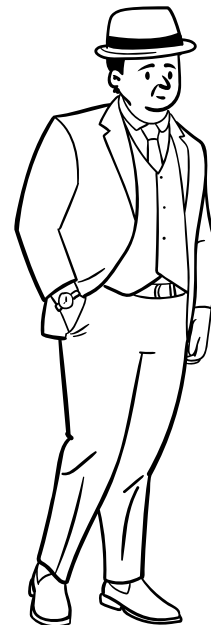
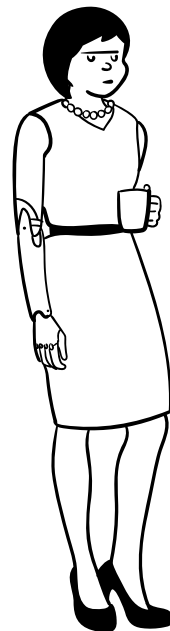
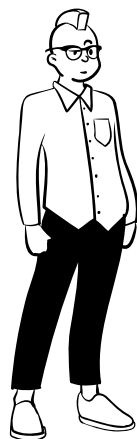

3,7

I yrkesaktiv
alder per
person 67+

2050:

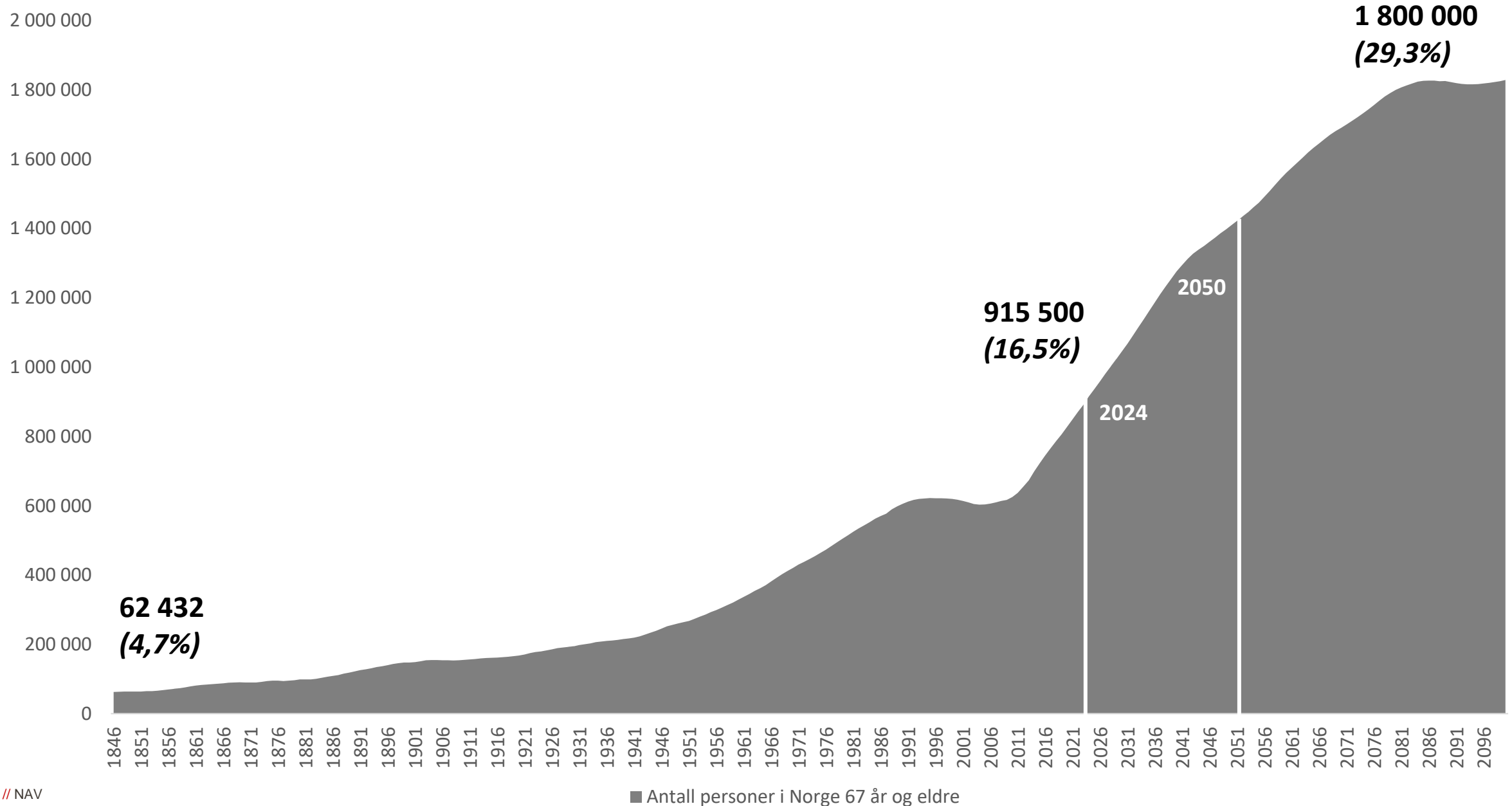

2,4

I yrkesaktiv
alder per
person 67+

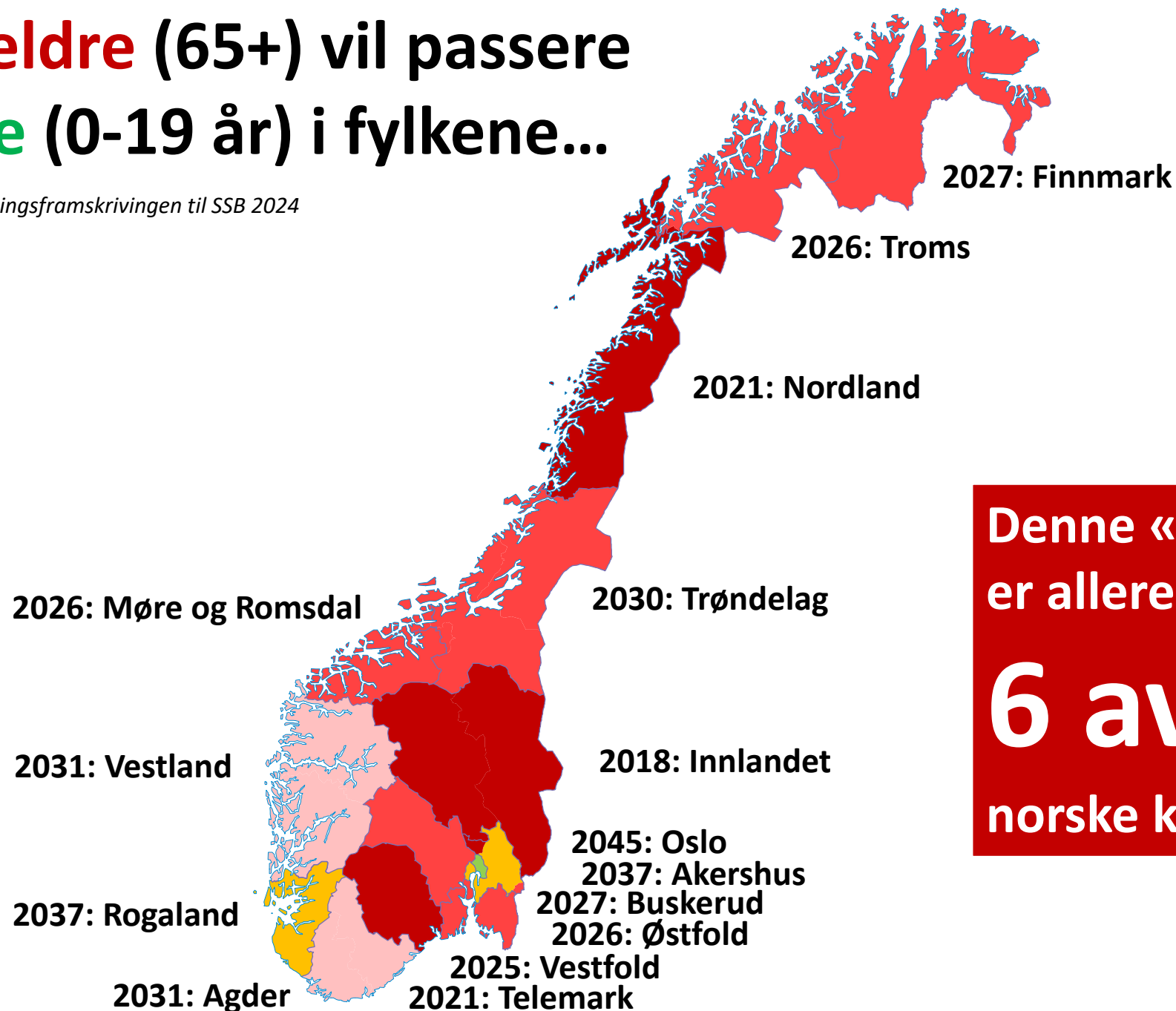
Og eldrebølgen har egentlig bare så vidt begynt...

Når antall **eldre** (65+) vil passere antall **ynge** (0-19 år) i fylkene...

Kilde: Hovedalternativet i befolkningsframskrivingen til SSB 2024

- Har allerede skjedd
- Skjer innen 2030
- Skjer innen 2035
- Skjer innen 2040
- Skjer innen 2045

Denne «milepælen»
er allerede passert i
6 av 10
norske kommuner!

Endringene i befolkningen fremover (aldringen) gir et **massivt behov** for flere sysselsatte i helse- og omsorgssektoren

Vil trenge 180.000 flere i helsevesenet

Framover vil Norge få flere eldre, færre unge og på kort sikt mer penger å rutte med. Men i helsevesenet tiker en stor mangel på arbeidskraft som politikerne ikke kan kjøpe seg ut av.

[Karoline Johannessen Litland](#)
Journalist

[Anders Børringbo](#)
Journalist

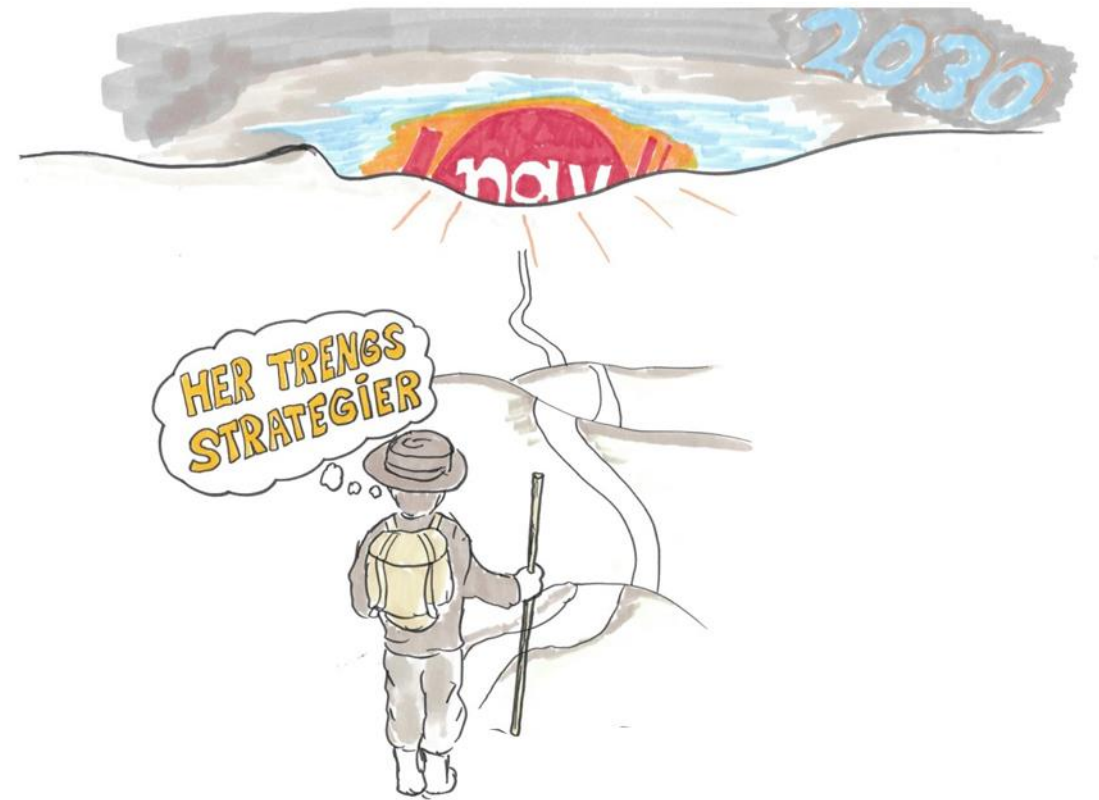
Publisert 9. aug. kl. 11:45
Oppdatert 12. aug. kl. 15:42

Fredag legger regjeringen frem Perspektivmeldingen. Den peker på viktige utfordringer for norsk økonomi og velferd de neste tiårene.

FOTO: JAVAD PARSA / NTB

I mange kommuner er det ikke bare aldringen som er problemet: de har også en sentraliseringsutfordring

SSB venter **nedgang** i den yrkesaktive delen av befolkningen i **1 av 2** kommuner frem mot 2035...

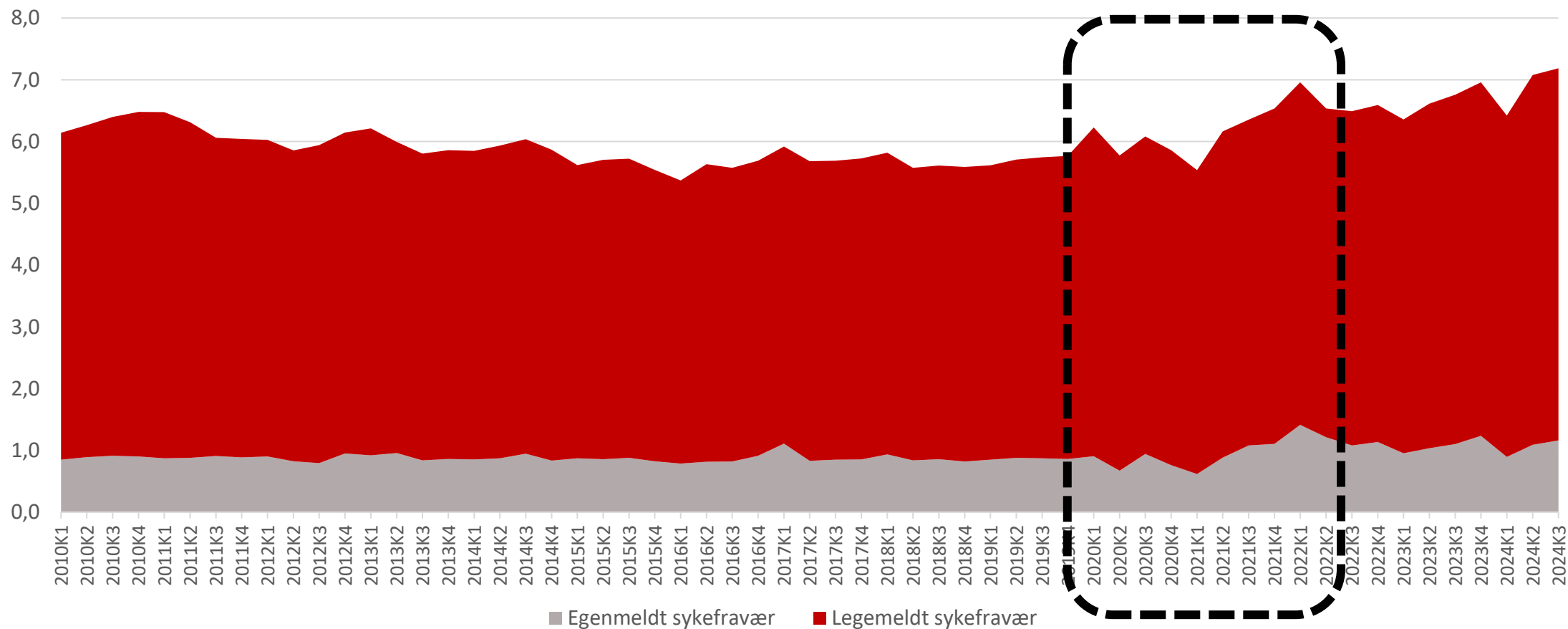
Nesten all befolkningsvekst fremover kommer i de eldste aldersgruppene

Norge har **tre problemer** som må løses for å håndtere utfordringen...

Norge har verdens høyeste sykefravær, som gir mange på helserelaterte ytelser

Det sesongjusterte sykefraværet i Norge

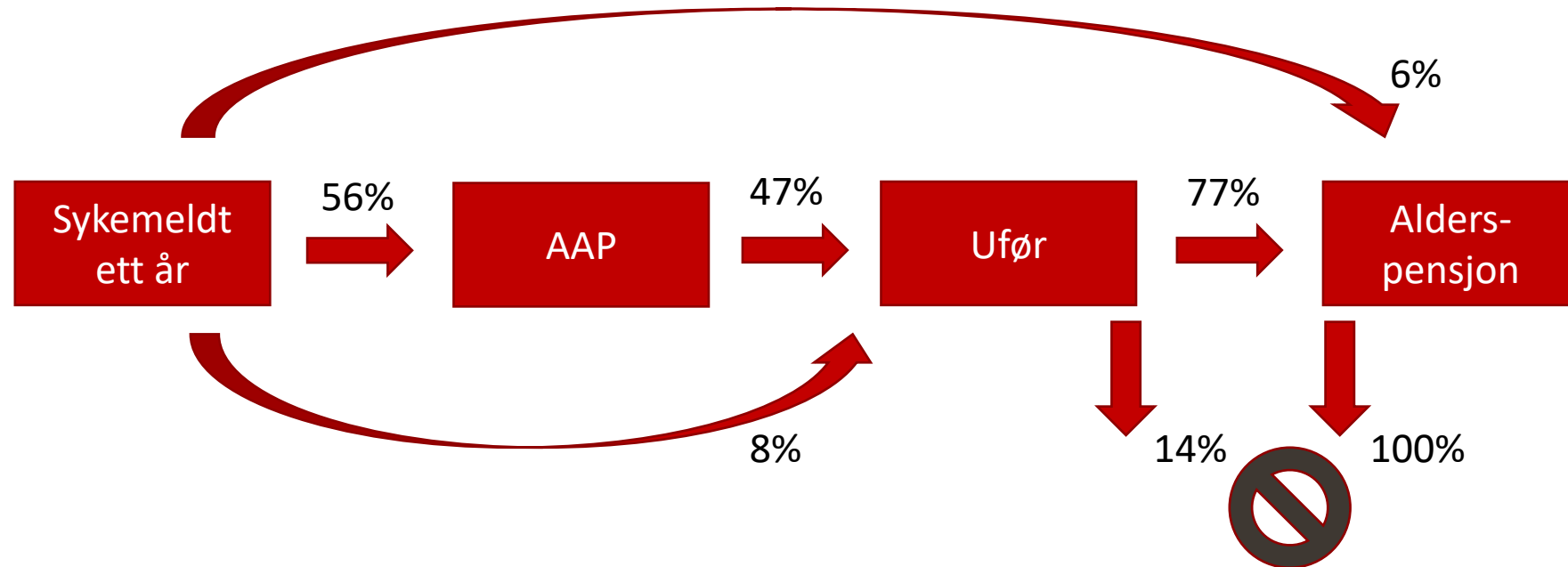
For vi snakker ikke om “småtteri”. Gjett hvor mange dagsverk som gikk tapt til sykefravær i Norge i 2023?

40 millioner dagsverk

Det tilsvarer **160 000 årsverk**

Det høye norske sykefraværet er bekymringsfullt fordi vi vet at lange sykefravær kan lede til uføretrygd...

370 000 uføretrygdde i Norge

...og gir en svært krevende situasjon på mange arbeidsplasser

Nadia må takle sykehuskrisen hver dag: – Har ni hull i vaktplanen på et døgn

Sykehusene i nord sliter med bemanningskrise, høyt sykefravær og for mange innlagte pasienter.

Susanne Skjåstad Lysvold
Journalist

Helge Lyngmoe
Journalist

Marius Eriksen Guttormsen
Journalist

Vi rapporterer fra Stokmarknes

Publisert 24. jan. kl. 06:13
Oppdatert 24. jan. kl. 10:27

BEKYMRET: – Det er utfordrende å få folk til ta ekstravakter. De er slitne og vi har et ansvar for å ta vare på de ansatte vi har. Da må starte å ringe folk, de som har sluttet, sykepleierstudenter og andre som kan ta ei vakt, forteller enhetsleder Nadia Sørensen ved Nordlandssykehuset i Vesterålen.

FOTO: HELGE LYNGMOE / NRK

Nesten all befolkningsvekst fremover kommer i de eldste aldersgruppene

Norge har **tre problemer** som må løses for å håndtere utfordringen...

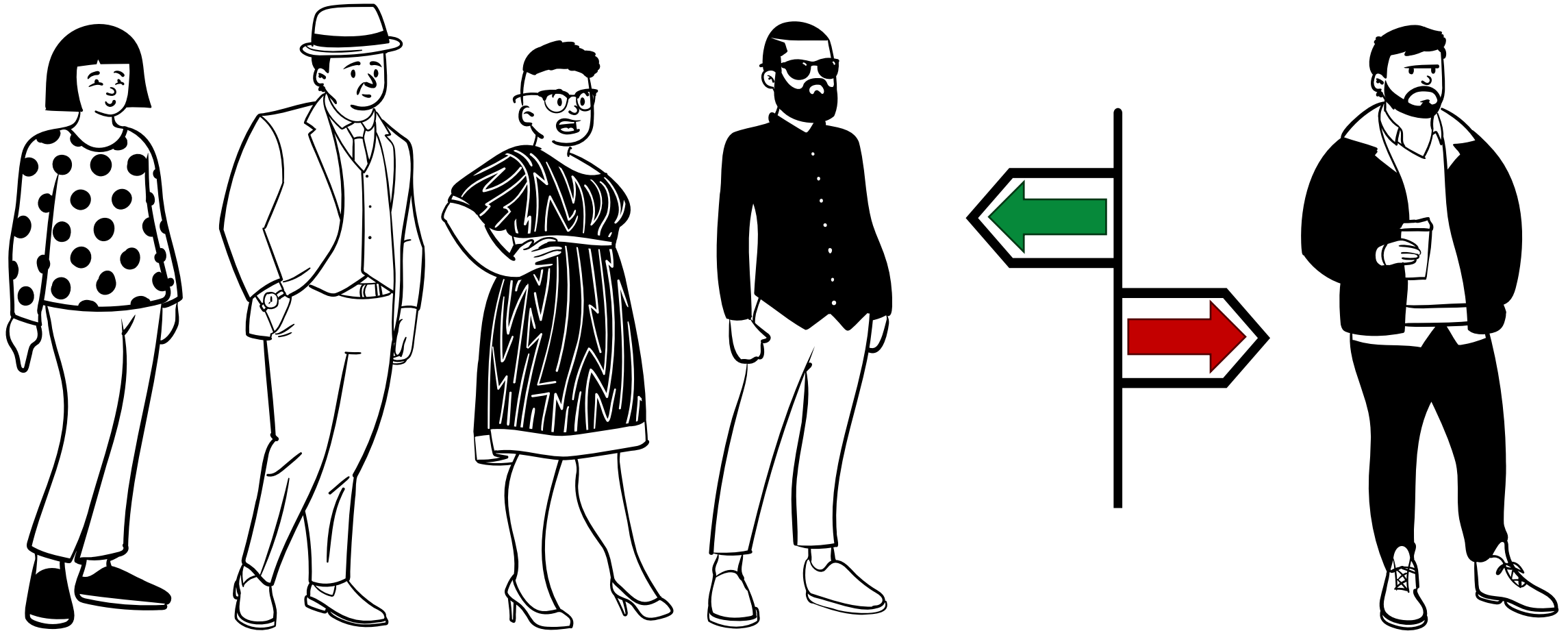

Norge har verdens høyeste sykefravær, som gir mange på helse relaterte ytelser

Det er mange personer i yrkesaktiv alder som står utenfor arbeidsliv og utdanning

1 av 5 i yrkesaktiv alder står på utsiden av arbeidslivet vårt

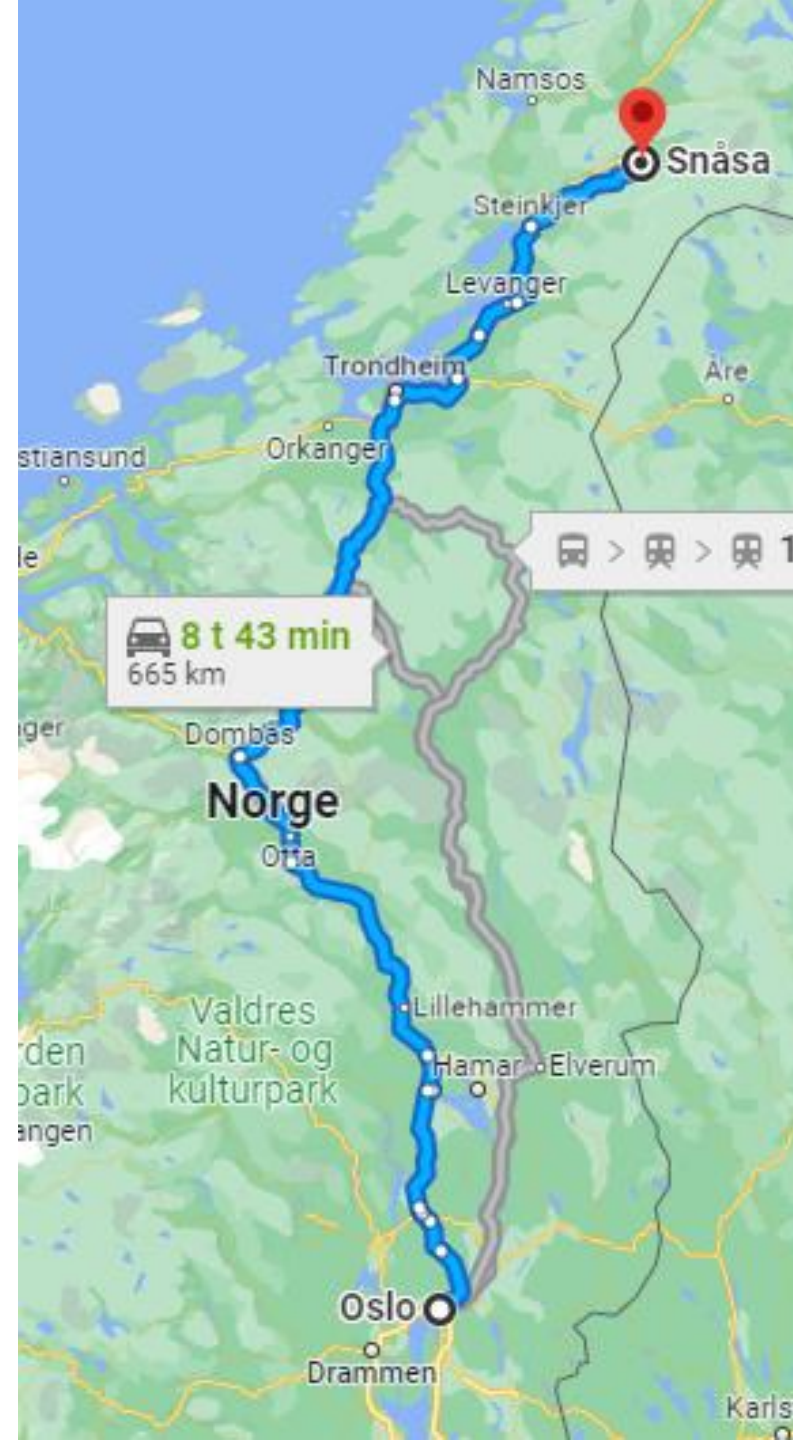

= 685 000 personer

Hvis **685 000** personer sto og holdt hverandre i hendene på E6 fra Oslo...

Foto: William Perugini, NTB Scanpix

Utenforskap totalt (Norge 20,2%):

Sogndal (13,7%)

Vega (33,2%)

Akershus (18,1%)

Østfold (25%)

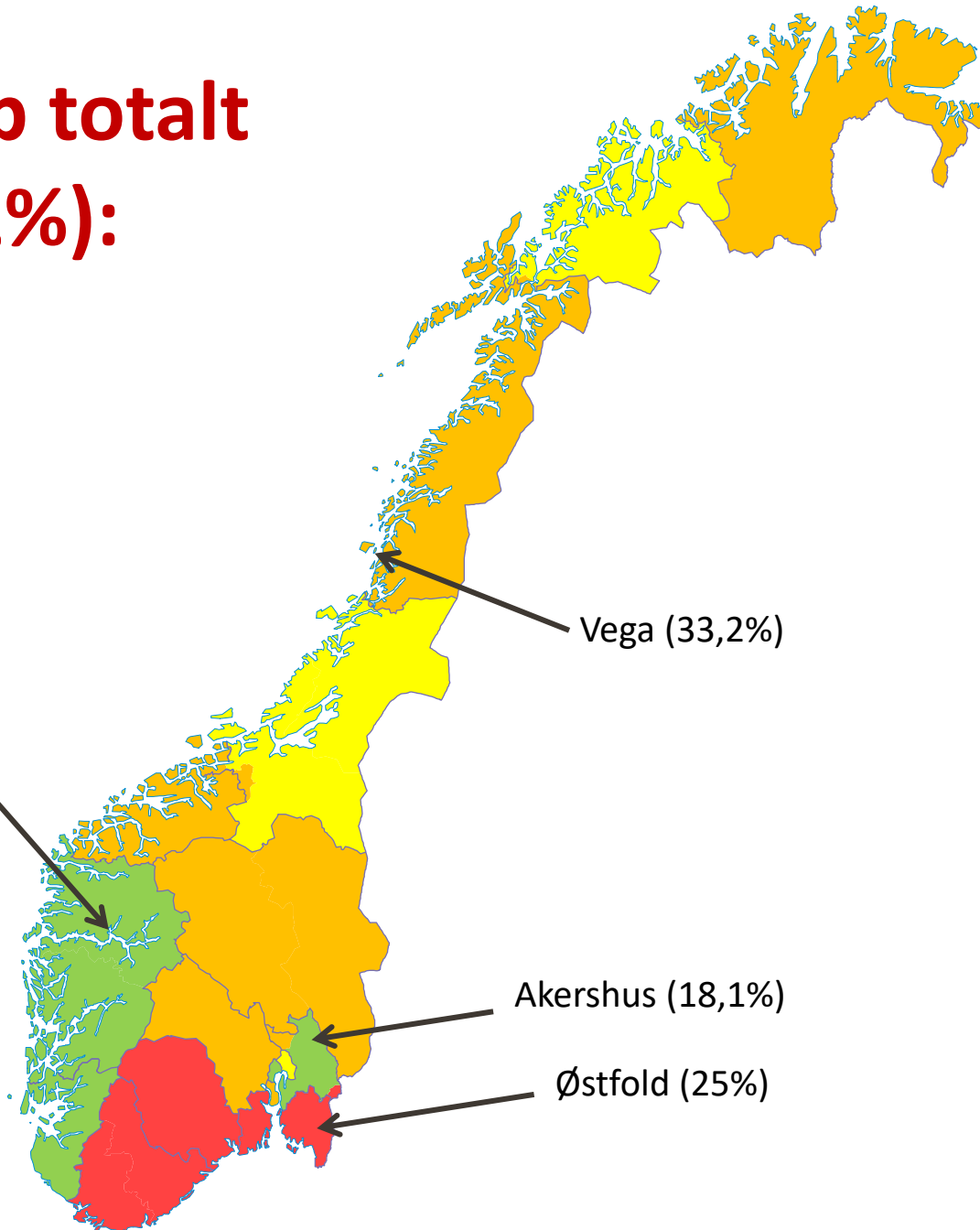
Utenforskap blant
innbyggere 20-66 år:

 Under 19%

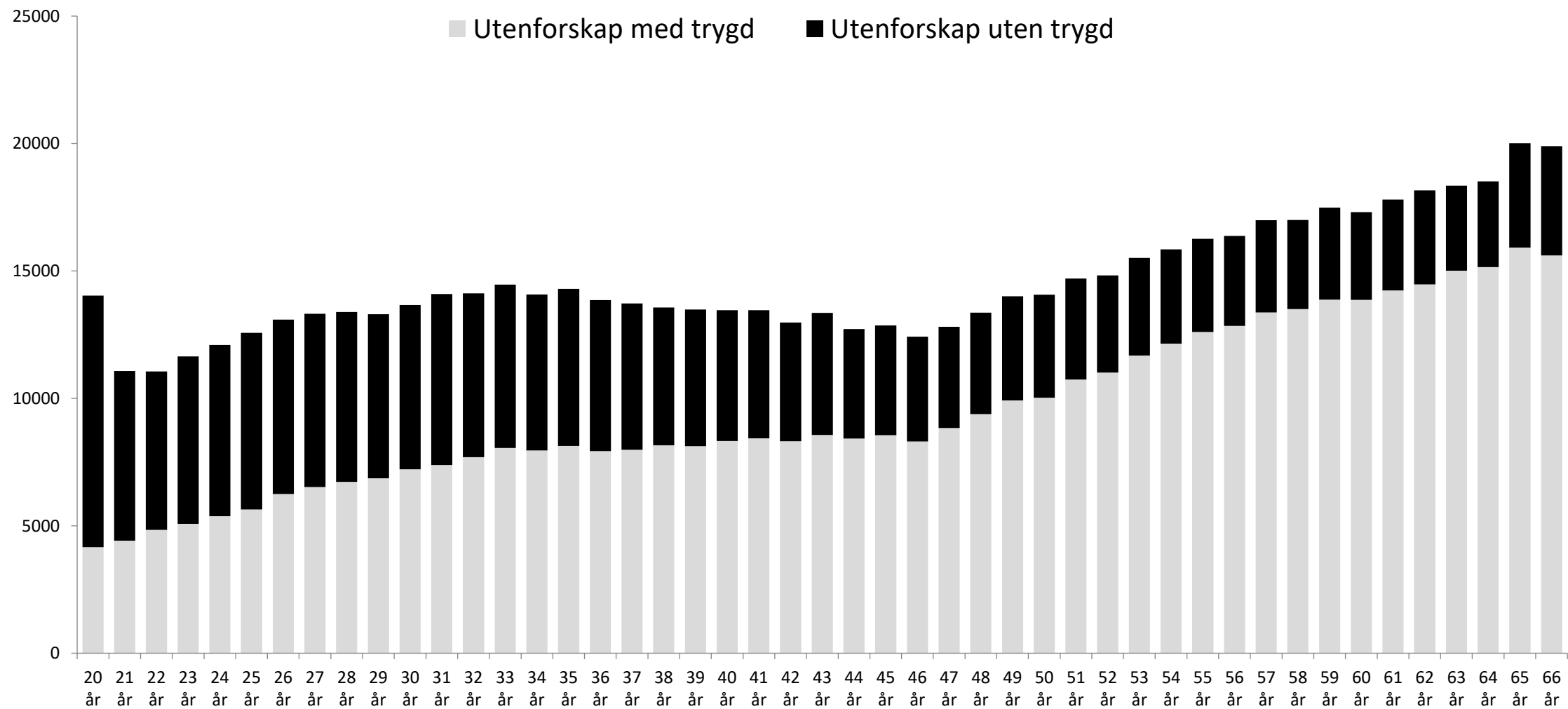
 19% – 19,9%

 20% – 21,9%

 Over 22%

Utenforskap finnes i alle aldersgrupper

Hva er utenforskap?

A group of people are gathered in a meeting room. A man in a green sweater stands on the left, holding a notebook. A woman in a white lace top stands in the center, smiling. Several other people are seated around a dark conference table. One person is in a wheelchair. The room has a whiteboard and a large screen in the background.

= Arbeidskraftreserve

Nesten all befolkningsvekst fremover kommer i de eldste aldersgruppene

Norge har **tre problemer** som må løses for å håndtere utfordringen...

Norge har verdens høyeste sykefravær, som gir mange på helse relaterte ytelser

Det er mange personer i yrkesaktiv alder som står utenfor arbeidsliv og utdanning

Avgangsalder fra arbeidslivet er tidlig, og det er få tegn til endring

Verdien av 1 år ekstra for det norske samfunnet...

40

milliarder kroner

Det er store samfunnsgevinster å hente av at folk jobber lenger enn i dag. NAV har beregnet at hvis gjennomsnittlig avgangsalder fra arbeidslivet øker med 1 år, kan det gi en økt årlig verdiskaping (samfunnsøkonomisk gevinst) på 40 milliarder kroner. Kilde: NAV

Bybanen til Åsane i Bergen vil koste rundt 21 milliarder kroner, ifølge nye anslag. Det er 3,3 milliarder kroner mer enn det kommunen anslo i fjor.

Svært mange virksomheter har ingen seniorpolitikk

Halvparten av alle
private virksomheter (47%)

Hver fjerde av alle
offentlige virksomheter (24%)

...har **ikke** seniorpolitikk i virksomheten

Nesten all befolkningsvekst fremover kommer i de eldste aldersgruppene

Det ligger minst **60-70 000 årsverk**
for Norge i hver av disse tre...

Norge har verdens høyeste sykefravær, som gir mange på helse relaterte ytelser

Det er mange personer i yrkesaktiv alder som står utenfor arbeidsliv og utdanning

Avgangsalder fra arbeidslivet er tidlig, og det er få tegn til endring

Problemene må løses for å håndtere utfordringen...

Flere inn:

- Føde flere barn
- Innvandrere

Ta vare på de vi har:

- Oppvekstvilkår
- Fullføre utdanning
- Lærlingeplasser
- Norsk-opplæring

Redusere frafall:

- Senke sykefraværet
- Fokus på arbeidsmiljø

Øke inkluderingen:

- Mer tverrsektorielt samarbeid
- Mindre diskriminering/senke krav
- Utdanning i tråd med behov
- Mer fleksibelt arbeidsliv

Utnytte dagens arbeidskraft:

- Fra deltid til heltid
- Se på oppgavefordeling

Forlenge arbeidslivet:

- Utsette avgangsalder
- Ta vare på seniorer
- Hindre aldersdiskriminering

